



OPPVÅKNINGEN

AV

JULIAN GARNER

ROGALAND TEATER



JULIAN GARNER

Julian Garner ble født i England for 34 år siden.

Han debuterte med stykket "Smal Ads" i London 1978.

I 1981 fikk han oppført "Stoppestedet" på Trøndelag Teater. Han flyttet til Norge like etterpå og har vært bosatt her siden. Pr. idag er seks av hans stykker blitt vist på norske scener: "Den gang nå", Trøndelag Teater 1982, "En reisebeskrivelse av frem og tilbake", gruppeteatret Lilith Frisk og Vilt 1983, "Noas etterlatte/Chopsuey", Den Nationale Scene 1985 og Det Norske Teatret 1987, "Sult og perler", Studio Teater i Trondheim 1984, "Dager blir så lange" Trøndelag Teater 1986 og "Svarte okser", Trøndelag Teater 1989. Og nå - "Oppvåkningen" på Rogaland Teater.

For tiden er Julian Garner midlertidig bosatt i England, der han er ansatt som husdikter ved Hampstead Theatre. Han skriver også hørespill og TV-teater for BBC, og hans neste prosjekt er et hørespill i BBC, "Thinking of you", som sendes i desember. Neste år skal han skrive en ny engelsk versjon av Ibsens "Samfunnets støtter" for Arena Stage i Washington.



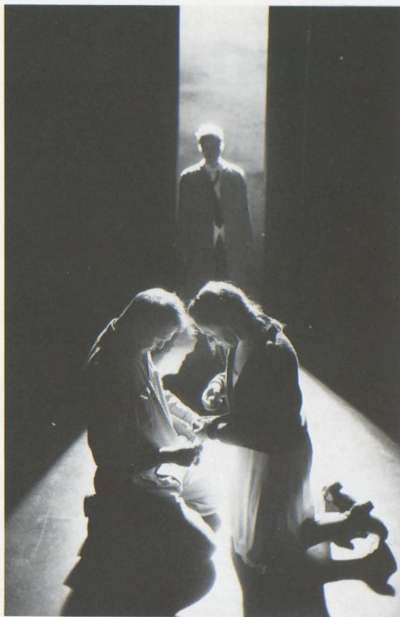
Når "Oppvåkningen" nå har premiere på Rogaland Teater, får vi se en tredje versjon av et stykke som første gang hadde premiere på Trøndelag Teater i 1989 - dengang under tittelen "Svarte okser".

Den første ideen til stykket fikk engelsk-norske Julian Garner under en tur til Fosen i forbindelse med innstuderingen av et annet av hans stykker, "Dager blir lange". På en øy traff Julian en eldre gårdsgutt som hadde vært pasient ved Reitgjerdet og som deretter hadde arbeidet det meste av sitt liv på et gårdsbruk. En del av øya der han bodde, hadde alltid vært beitemarker for en bøling sterke, svarte okser. Julian ble fascinert av mannens historie. Samtidig ble de svarte oksene stående i erindringen som et bilde på mektige krefter i og utenfor oss.

Dermed var grunnlaget for hans nye stykke lagt. Sammen med sin kone, instruktøren Rita Abrahamsen og skuespillere ved Trøndelag Teater, begynte den møysommelige prosessen med å utarbeide et nytt skuespill. - En verkstedsprosess, kaller Julian Garner selv dette samarbeidet. - Stykket ble ikke noe gruppearbeid i vanlig forstand. Alle var med på å diskutere det, og alle drøftet de forskjellige personene som var med. Men det var jeg som bestemte hva som skulle skrives.

Stykket ble en publikumssuksess da det ble oppført i 1989, men Julian Garner var ikke fornøyd med sitt eget manus. Han skrev det om - og med denne andre versjonen vant han Ibsen-prisen.

Men heller ikke versjon nummer to var helt som forfatteren ønsket den. Han sendte likevel stykket til vurdering hos det prestisjetunge Hampstead Theatre i London - og ble bedt om å skrive en tredje versjon med tanke på oppførelse der.



- Det var spesielt sluttet i stykket jeg var misfornøyd med, sier Garner i dag. - I originalmanuskriptet dreper den lille pikens far både Johannes og Agnes. Jeg trodde at en slik hevn var det en far ville ønske seg etter at hans barn var blitt voldtatt og drept. Jeg hadde selv fått en datter under utarbeidelsen av "Svarte okser" og følte meg dypt berørt av problematikken. I ettertid er jeg imidlertid kommet til at savnet vil være den dominerende følelsen etter en slik hendelse. Det at et menneske du har hatt uendelig kjærert ikke lenger er der.

Jeg syntes heller ikke balansen mellom de fire personene i stykket var tilfredsstillende. Stykket skulle ha fire bærende hjørner - man skulle få belyst historien fra fire ulike sider. Dette har jeg bestrebet meg på å få til i den endelige versjonen. "Svarte okser" har jeg trukket tilbake fra markedet - nå finnes bare ett stykke: "Oppvåkningen".

- Hva var din intensjon når du skrev "Oppvåkningen"?

- Historien i stykket skal være et dilemma. For de medvirkende fire personene oppleves historien på fire forskjellige måter. Jeg ser det som min oppgave å legge frem hele problemstillingen - og ikke nødvendigvis gi publikum en fasit på hva som er rett og galt. Jeg håper tilskuerne klarer å se hele mennesket i hver av de fire personene - at de ikke dømmer dem på grunnlag av enkelte av deres handlinger.

Vi har lett for å sette mennesker i bås. Jeg håper det ikke blir lett for publikum å ta avstand fra menneskene i "Oppvåkningen". "Ethvert menneske er en hel verden", sier jødene. Slik vil jeg også se mine rollefigurer: Som et hele. Jeg håper å sette i gang en prosess hos publikum med "Oppvåkningen" - at de kan gripe sannheten i dens mest sammensatte form, sier Julian Garner.

OPPVÅKNINGEN

Av Julian Garner

Regi: Geir Sveaass

Scenografi: Rolf Alme

Lysdesign: Haakon Espeland

Agnes Marit Grønhaug

Johannes Ole A. Simensen

Unn Signy Sandsberg

Iversen Hjalti Rognvaldsson

Inspisient: Reid Rossnes

Rekvisitør: Torgeir Molaug

Scenemester: Harald Røed

Sufflør: Randi Vangsnes

Musikken er hentet fra LP'en "Med røtter i himmelen".
Per Egil Hovland, fløyter, Iver Kleive, orgel og syntesizer.
FXLP 45 Kirkelig Kulturverksted.

Premiere på Intimscenen 2. november 1990.
Forestillingen varer 2 timer og 10 minutter. En pause.

Program: Else-Beth Roalsø (red.), Michael Evans, Ole A. Simensen og
Geir Sveaass.
Foto og plakat: Pål Christensen.

